

Posudek bakalářské práce Matěje Cardy
Lidové stavitelství a bydlení v obci Mařenice

71 s. textu, poznámkový aparát, bibliografie, archivní prameny, seznam respondentů,
obrazová příloha

Bakalářská práce Matěje Cardy patří k těm, které mají tradiční etnologické téma – lidovou architekturu. Autor soustředil pozornost na severočeskou obec Mařenice a předkládá text, který lze označit za monografii vývoje bydlení ve vybrané lokalitě.

Práce má logickou strukturu a centrální téma je zarámováno širokým geomorfologickým, a historickým kontextem a samozřejmě tu nechybí hledisko etnické a sociální. Za velký přínos lze považovat analýzu proměny funkcí řady objektů, ať už obytných (rekreační chalupy) nebo provozních (garáže). Pozornost je však věnována i surovinám a technologiím, měnícím se v průběhu doby, a také intravilánu i extravilánu obce.

Vedle dobře sestavené bibliografie využívá autor řadu archivních pramenů uložených ve státních institucích, ale i soukromé rodinné archivy písemné i obrazové. Realizoval dlouholeté zúčastněné pozorování a několikaletý systematický terénní výzkum.

Takto kvalitní a dobře kriticky zhodnocená pramenná základna umožnila autorovi rekonstruovat stavební vývoj obce prakticky od jejího vzniku v období vrcholného středověku (tzv. velká kolonizace) do současnosti. Pochopitelně s tím, že s postupem doby, především od 18. století, přibývá relevantních pramenů. Zároveň s tím se objevuje stále více postřehů o životě obyvatel. Sociální diferenciaci obce, která narůstá právě v této době, se odráží jak v zahuštěnosti zástavby, tak v rozložení plužiny. Existuje rovněž více informací o (měnících se) způsobech vytápění, což ovlivňuje způsoby vaření, a o uspořádání obytných světnic včetně nábytku, o možnostech spaní, domácí výrobě (zde především tkalcovství), atd. Práce tak ze specifického pohledu představuje i příspěvek ke studiu každodennosti 18. – 20. století.

Věcným způsobem jsou zachycena obě pro zdejší kraj zlomová období 20. století, vysídlení původního německého etnika a příchod nových obyvatel, a kolektivizace zemědělství. Naproti tomu jako pozvolný a přirozený proces vyznívá postupná proměna řady usedlostí v rekreační objekty.

Závěr není pouhým shrnutím, ale realistickým (a sympaticky skromným) zhodnocením vlastního úsilí s náznakem dalšího možného pokračování.

Práce má očekávanou stylistickou úroveň a jedinou formální vadou je, že na s. 25-26 a 36 se dvakrát opakuje několik vět, které při konečné korektuře zůstaly přehlédnuty.

Matěj Carda předložil zralou, profesionálně zvládnutou práci, kterou ráda doporučuji k obhajobě s předběžným návrhem hodnocení *výborně*.

Praha 29. srpna 2016

Doc. Irena Štěpánová, CSc.
Ústav etnologie FFUK